

Науменко Ольга Михайлівна, молодший науковий співробітник Інституту інформаційних технологій та засобів навчання Національної академії педагогічних наук України

ОКРЕМІ ОЗНАКИ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Мета дослідження полягає, по-перше, у визначенні суттєвих ознак комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища, по-друге, на виокремлення чинників процесу формування комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища у технікумах і коледжах.

Комп'ютерно орієнтоване освітнє середовище має технічну, наукову, кадрову, інформаційну та інші ознаки.

Технічна складова – це рівень оснащення навчального закладу комп'ютерною і супутньою технікою, забезпечення доступом до інформаційної мережі Інтернет. При цьому важливо оцінювати не лише оснащення комп'ютерних класів, а й забезпечення такою технікою кожного навчального кабінету.

Наукова складова полягає у наявності предметно орієнтованих методик розробки і застосування комп'ютерно орієнтованих засобів навчання (КОЗН) в освітній діяльності.

Кадрова складова визначається рівнем підготовленості викладачів до використання КОЗН у професійній діяльності, причому передбачається, що відповідними методиками і засобами мають володіти практично всі викладачі.

Інформаційна складова – це наявність електронної бібліотеки у закладі або забезпечення відкритого доступу до мережі електронних навчальних ресурсів. Інша частина інформаційної складової – це рівень програмного забезпечення навчального призначення.

Важливою ланкою системи освіти, що потребує окремих підходів до формування комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища, є вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації (коледжі, технікуми, училища). Специфікою таких закладів є поєднання двох освітніх процесів:

1) забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти в обсязі Державного стандарту;

2) професійна підготовка фахівців, які здатні до роботи в умовах використання сучасних технологій у виробничому процесі.

Тим самим визначається і специфіка комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища у таких закладах, оскільки при його формуванні слід передбачити ефективне забезпечення як загальної освіти, так і професійної підготовки.

Одним із завдань дослідження було проведення аналізу готовності закладу до загального впровадження у навчальний процес комп'ютерно орієнтованих засобів і можливості їх використання для вирішення освітніх задач і потреб управління, підвищення якості підготовки фахівців.

Було проведено анкетування в технікумі та коледжі для визначення рівня підготовки викладачів до використання засобів ІКТ. Окремі його результати показано на слайдах.

На питання "Як Ви оцінюєте власний рівень підготовки з використання комп'ютерно орієнтованих засобів у своїй професійній діяльності?", лише 6,4 відсотків опитаних вказали "високий", 20,6 % – "достатній", 43,8% – "задовільний", інші респонденти вибрали варіанти "недостатній" або "відсутній".

Відповіді на питання "Наскільки часто Ви використовуєте на заняттях засоби ІКТ?" розподілилися таким чином:

практично на кожному занятті – 4,6%;

за потребою – 23,8%;

епізодично – 47,3%;

не використовую – 24,3%.

Фактично кожен четвертий викладач коледжу ще не відчуває потреби у використанні комп'ютерно орієнтованих засобів навчання або не має відповідної підготовки з вказаного питання.

Досить невтішними стали відповіді на питання "Які готові комп'ютерно орієнтовані засоби навчального призначення Ви знаєте?" Лише 5,8%

респондентів змогли назвати принаймні один із програмних засобів, що рекомендовані Міністерством освіти і науки України до використання у навчальних закладах. З іншого боку, такий результат є також свідченням того, що для викладачів коледжу недоступна інформація про наявні засоби ІКТ, які можна використовувати у навчальному процесі.

Показовим є те, що практично всі працівники коледжу розуміють важливість і необхідність використання комп'ютерно орієнтованих засобів у своїй діяльності. Про це свідчать відповіді на питання "Чи бажаєте Ви підвищити свій рівень володіння засобами ІКТ?" (позитивно відповіли 93,6% респондентів) та "Чи вважаєте Ви необхідним мати постійний доступ до нових комп'ютерно орієнтованих засобів навчального призначення?" (позитивно відповіли всі викладачі, які брали участь в опитуванні).

Для вивчення стану технічного забезпечення у технікумах і коледжах було запропоновано карту експертної оцінки навчальних засобів, що включала такі розділи: 1) відповідність засобу навчання дидактичним принципам і сучасним освітнім концепціям, 2) забезпечення реалізації новітніх технологій навчання і формування відповідних умінь, 3) технологічний рівень виготовлення засобу та умов його експлуатації, 4) розвиток мотивації до навчання тощо.

Проведений аналіз готовності навчального закладу до загального впровадження у навчальний процес комп'ютерно орієнтованих засобів дозволив спланувати розробку методичних рекомендацій з формування комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища, що включали такі розділи, як "придбання нового обладнання і програмного забезпечення", "розробка внутрішніх нормативних документів", "підвищення кваліфікації викладачів та адміністративно-управлінського персоналу", "створення електронної бібліотеки" і т.ін.

Науменко О.М. Окремі ознаки комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища. Тези доповіді. // Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України: Матеріали наукової конференції. [Електронний ресурс] – Київ, ІТЗН НАПН України, 2011. – С. 101-102. – Режим доступу: http://www.ime.edu-ua.net/cont/tezy_2011.pdf

Анотація

Визначені суттєві ознаки комп'ютерно орієнтованого освітнього середовища, виокремлені чинники процесу формування такого середовища у технікумах і коледжах.

Ключові слова: комп'ютер, освітнє середовище, інформатизація освіти

Separate signs of the computer oriented educational environment

Resume

Certain substantial signs of the computer oriented educational environment, distinguished factors of process of forming of such environment in colleges.

Keywords: computer, educational environment, informatization of education